

Posamezna številka 6 vinarjev.

„DAN“ izhaja vsak dan — tudi ob nedeljah in praznikih — ob 1. uri zjutraj; v ponedeljkih pa ob 8. uri zjutraj. — Naročnina znaša: v Ljubljani v upravnistvu mesečno K 1.20, z dostavljanjem na dom K 1.50; s pošto celoletno K 20.—, polletno K 10.—, četrletno K 5.—, mesečno K 1.70. — Za inozemstvo celoletno K 30.—. — Naročnina se pošilja upravnistvu. — Telefon številka 118.

DAN

NEODVISEN POLITIČEN DNEVNIK.

Posamezna številka 6 vinarjev.

Uredništvo in upravnistvo: Učiteljska Tiskarna, Frančiškanska ulica št. 6. Dopisi se pošiljajo uredništvu. Nefrankirana pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne vračajo. Za oglaševanje plača: peti vrsta 15 v, osmrtnice, poslana in zahvale vrsta 80 v. Pri večkratnem oglaševanju po- pust. — Za odgovor je priložiti znamko. — Telefon številka 118.

Obljube in prevare.

Tiranska nadvlada večine razpuščenega deželnega zbora je takrat lahko udeležila svoje načrte, ker je imela na vseh koncih in krajih vlado za seboj. Dosegla je zato, da je vlada deželni zbor razpustila v momentu, ko je bil za klerikalce kritečen trenotek, ko bi morali predložiti na zahtevo pred javnost jasne in čiste račune. Preprečila je na ta način sodni dan, ki je pretil polomilji ljudskega sleparstva, katerega voditelji so čutili v bližini neprijeten kraj, kjer je jok in škripanje z zobmi.

Stranka in njeni priležniki pa so tudi videli, da izginja naklonjenost ljudstva, da se poslavlja dosedanja prisiljena zaupljivost. Naše ljudstvo, živeče pod krono klerikalne strahovlade, je spoznalo, da so šikanje, ki jih uprizarjajo klerikalci prav takšne, kakor so bile za časa španske inkvizicije. Natezalnico so sicer odpravili — zato pa so pričeli z drugimi, manj vidnimi napravami — zvišali so davke in tarife.

Kaj so nam obljubljala ta lagnjeta božja? Da bodo zastavila vse svoje moči, da bodo žrtvovala za blagor vse, da izpolnijo za dobrobit naroda najvišje pogoje, da bodo celo razpe- ta na križu — za dobro stvar, seve- da.

Danes ne morejo več vspavati mase z obljubami, ker vsakdo zahteva dejanj. In kaj so napravili prijatelji ljudstva? Napisali so knjigo. Kajpa, blestečo knjigo v briljantnem jeziku, v vzvišenem tonu. Tako so nam ponovili v umerjenih stavkih s preračunano treznostjo vse tisto, kar je raz- klepetal deželni glavar v hozani nase in svoje sokoritarje, 1000 sklepov, 55 načrtov, prijatelji, afeleja, hosana in excelsis... Kdaj je bila delazmož- nost dež. zbora tako velika, kdaj so storili poslanci toliko za blaginjo na- šega ljudstva? Nikoli. To je edini slu- čaj, ki bo zapisan v spominsko knjigo klerikalne dežele z visokimi slavospe- vi psalmista.

Potem so šli in so knjigo natis- nili. Zunaj lep ovoj, prikupljiv tisk, priročen format, da jo bo zvlekel ljudski bojevnik v slučaju potrebe iz frakovega žepa brez vseh ovir. Pri- čel bo čitati odstavek za odstavek, našel marsikje osnovno misel za ne- dejsko pridigo — saj naše ljudstvo veruje in zaupa. Naše pridno, ubogli- vo, ponižno ljudstvo. Kajpada, kaj- pada... nič manj kakor 1000 skle- pov, to je približno takšen čudež ka- kor čudeži v Vodica...
Ne bomo ponavljali ključev o od- rešenju. Masa, ki je hodila od današ- njega dne za brezvestnimi izkorišče- valci, ki jim je bil edini cilj lastni žep in prerivanje h koritu, zahteva sama, da se izvrši preobrat. Naravna posledica je, da z nezadovoljnostjo ljudstva pade zistem dandanašnjega

terorizma. Je pa tudi za to že skraj- ni čas. Ne dela v besedah, v pisarjen- ju, izpolnitve in uresničenja zahteva- mo! Pred turmi so volitve. Klerikal- ci hočejo zopet pograbit moment, in porabljajo vsa mogoča sredstva v ta namen.

Lece in shode, kočijo in avtomobil — prvo na rovaš veri in morali, drugo na stroške dežele. Pa bodo spet kazali na papežev odredbe v korist proletarcu, na ljubezen tolstih ljudi, ki polnijo svoje trebuhe z de- narjem, pozabljali pa bodo na vir do- hodkov.

Dežela je danes na šibkih nogah, posamezni okoliši v gospodarskem oziru na tleh. Pri tem opozarjamo na ljubezen do našega kmeta, ki jo je gojil Kerk s prodajanjem voznih list- kov za »Canadian Pacific« na velike finančne skrbi, ki jih je imel Lampe s svojo Završnico, na sinekurne bri- ge, s katerimi so kontrolirali kleri- kalci deželne električne centrale.

Ostaja pa še ena pot. Ni še kon- čana zadnja poteza v šahu, nasprot- no: ne usoda, boj naj odloči izid.

Mi potrebujemo prenovljenja, da se popravi greh, ki ga je pritisnil klerikalizem na čelo dežele.

Ta pa je mogoč v združenju, ki mu bo posledica propad klerikalnih kandidatov pri predstojalcih deželno- zbornih volitvah. V to pa naj pripo- more naša zavednost, ki bo potrla klerikalnega moloha na tla!

Podrobnosti o Johanci.

Kako so se vršile predstave?

Očividec, ki je bil štirikrat priču- joč pri zamaknjenju v vodiški far- ovžu, je nam dal na razpolago nekaj podrobnosti o vodiških sleparijah. Predvsem nas je zanimalo, kako so se vršile one predstave v farovžu.

Bilo je tako:

Zamaknjenje se je vršilo vsak petek pop. ob 3. Ljudje so smeli že pred predstavo pogledati posteljo, kjer je pozneje ležala Johanca. Postelja je bila lepa, pregrnjena s sve- žimi belimi rjuhami. Ko pa se je pri- bližala ura čudežev, so morali vsi so- bo zapustiti in Johanca je ostala v nji sama. Pogosto se je slišalo, kako se je smejala in klicala: »Ne še, ne še, bo tako!«

Ko je bila Johanca pripravljena, je dala znamenje in ljudje so smeli vstopiti.

Predstava je imela tri oddelke: **Krvavi pot — srčna rana — in trplje- nje.**

Ko so romarji vstopili, je vselej že lil Johanci krvav pot po čelu. Kri je prihajala izpod las. Ta prvi prizor je navadno vse romarje omamil, ker kri upliva v vsake živce. To je bil torej prvi oddelek »trpljenja«.

Kmalu se je začela Johanca zvi- jati kakor v groznih bolečinah. Sto- kala je in govorila razne besede. Med tem pa je naenkrat potegnila, kakor premagana od bolečine, preko prsi — odeja se je odkrila in na pr- sih je bila srajca prerezana in kri je curkala. Zadana ji je bila srčna rana. To je bil drugi del »trpljenja«.

Ta prizor je napravil na romarje velik utis, ker se je govorilo, da ji rano prebode sulica, kakor so prebo- dili Kristusa na križu.

Po tej rani je začela Johanca še bolj trpeti, prehajala je v ekstazo in je razprostirala roke. Naenkrat pa je zopet posegla na ramo, srajca se je raztrgala in rama je bila krvava. To je bil tretji del trpljenja. Tako je po- tem ležala, dokler ni obležala mirno kakor da je umrla! Romarji so morali zapustiti sobo in oditi. Johanca je ostala v sobi sama in slišalo se je, ka- ko se je včasih veselo smejala. Ro- marji so rekli, da je nebeško veselje po trpljenju.

Zaupniki.

Marsikdo se bo čudil, kako da niso prišli sleparijam na sled. Toda pri predstavi je sedel ob postelji vo- diški župnik in je pazil, da se ni kdo postelji preveč približal. Župnik je z Johanco govoril med predstavo v laškem jeziku. Poleg vzglavja ob po- stelji je sedela tudi Johanca zaup- nica, neka trgovka, ki ima poleg fa- rovža svojo trgovino. Tej je Johanca največ zaupala in najbrže, da je ta ženska vedela za skrivnosti. Ako se je hotel kdo preveč postelji približati, so ga takoj odstranili, češ da Johanca zaradi tega bolj trpi. In res je Johan- ca »grozno trpela«, če je čutila, da se bliža kak neverni Tomaž. Zvijala se je in zdihovala, da so neverniki blizu. Tako se je vsak zbal množice — in sleparija je šla naprej.

Župnik verjame.

Župnik je res verjel na čudeže. Dne 7. februarja je prišel nekaj ožih znancev v župnišče in so govorili z župnikom. Eden iz njih je prijateljsko rekel: »Ali ne mislite, da je to kaka taka bolezen.«

Župnik pa se je resno razlezel in je rekel: »Kaj? Bolezen? Meni 78 let staremu župniku hodete vendar verjeti. To je pravo Kristusovo trpljenje.«

Tako je župnik veroval. Ali je pozneje kaj izpremenil svoje mne- nje ni znano.

Nasprotno pa kaplan ni verjel na te babje sleparije. Ko ga je neki pri- jatelj vprašal, kaj sodi o tem, je re- kel: »Le pogledi, kaj dela, pa boš vi- del, kaj je res.«

Par posebnih znamenj.

Johanca je imela svojo posebno zaupnico. Ta je ostala z njo v sobi tu- di takrat, ko je bila sama oz. predno

Vsi s „Canadian Pacific“ v Ameriko!

za blagor slov. izseljenikov. (Fantje le v Ameriko.)

ji je prišlo! Tej je baže tudi pokazala krvavo rano na svojih prsih. Drugi te rane niso videli, ampak so videli le kri. Ta ženska je o krvavi rani vsem pripovedovala.

Zanimiv je tudi sledeči pojav. Dne 13. jun. se je romarjem dovolilo, da so smeli priti v sobo, ko je Johan- ca že vstala. In kaj so videli. Na kr- vavi postelji se je kri sama združeva- la znamenje I-H-S (sladko ime Je- zus) in temu so se seveda vsi čudili. Kako se je vse to godilo, se bo poja- nilo pred sodiščem. Mnogo bo poja- nil tudi Johancin aparat.

Škof in Johanca.

Škof je bil v Vodica, ko je bila birma v Japogah. Škof je v Johanco veroval in baže je bila tudi 4 dni pri škofu v Ljubljani. Tudi pozneje se je škof za Johanco zanimal. Na zad- nje je pisal župniku pismo sledeče vsebine:

Dragi brat v Kristusu! Zdi se mi da bo naša Ivanka kmalu dotrpela. Po takih velikih izgubah krvi peša, peša in bo kmalu prestala svoje trpljenje in se preselila v sveta nebesa. (V ječo! Op. stavca.)

Poleg škofa so se za Johanco za- nimali tudi Salezijanci in ti so baže od nje največ denarja dobili.

Moje življenje in trpljenje.

Johanca je pisala tudi spis o svo- jem življenju in trpljenju. Najbrže je

poznala spis sv. Terezije, ali pa sv. Brigitte, ki sta tudi pisali o svojih ču- dežih. Johanca je imela svojo sobico, v nji je bil na mizi oltarček in tam je pisala svoje spomine. Ako so se ti spomini rešili, bodo nudili mnogo za- nimivega. V tem spisu je baže popi- sovala Johanca, kaj vidi v svojem trpljenju.

Svetnica na kolesih.

Johanca je vozila tudi kolo. Ob prostih urah se je vozila okoli farov- ža in po polju — župnik jo je pa z okna gledal. Po predstavi se je Jo- hanka navadno prav dobre volje od- peljala v Ljubljano.

Božji kruh.

Neki pek je baže zamesil v kruh Johancino kri, da bi liberalce izpre- obrnil. (Mi mu svetujemo, naj jo se- dad zamesi še sam zase!)

Take in podobne stvari prihajajo zdaj na dan. Aparata baže niso dobili. Ta bo gotovo zelo zanimiv. Vse te stvari pa kažejo, kako srednjeveško neumno je še naše ljudstvo. Pa tudi nekaj gospa iz Ljubljane je bilo v Vodica in so se zelo jezile čez ljub- ljanske brezverce.

Pošlite naročnino, ako je še niste!

LISTEK

PAVEL BERTNEŠ

Otrok ljubezni.

(Dalje.)

»Na kakšen korak?«

»Torej je resnica, da ne veš ni- česar, ubogi Olivjé!... In vendar se je zgodilo toliko važnega!...«

»Kaj neki? Nikarji ne plaši s svojo nepokojnostjo... povej na- ravnost!«

V par besedah mu je razložila, kako in kaj. Še preden je končala, je planil on po koncu:

»Tak to se je zgodilo ubogemu nesrečnemu otroku, in ravno tisti dan, ko nam je storila neizmerno uslugo!... Ah, uboga mala: nihče ni živel dostojneje in čisteje od nje... Saj si morate vendar misliti, da sem se poučil natanko, preden sem ji stavil svoje predloge. Vedel sem vse, kar je obrnil podli Pjerfit tako ustud- no v njeno škodo: v resnici pa je prav to v največjo čast njej, in nje- nemu staremu očetu. Jaz sam sem rekel dekletu, naj ne govori o tem z nikomur, da se ne vzbudi po nepo- trebnem markizina občutljivost. To je treba urediti, draga moja, in še takoj!...«

»Toda Žak je priznal svoji stari materi tudi...«

»Tisto ljubezen?... Da, da za- vedam se dobro: to je...«

nejši vozil pri vsej stvari! In Žak jo ima zdaj tudi za malopridnico?...

»Včeraj jo je zasledoval, pa jo je videl iti k Bobeti.«

»Ah, ljubosumnost! Potem se- veda ni čuda: vse te lepe istorije, ki jih je pravil Pjerfit...«

»In graja, rotnje njegove stare matere...«

»To mu je zmedlo glavo. Kaj je storil?«

»Bojim se, da nekaj jako kru- tega in krivičnega. Pisal je dekletu.«

»Ah, vraga! Ali veš, kaj ji je pisal?«

»Sam presodi, kaj je moralo biti njegova babica je privolila, da izroči pismo gospodični Lemetrovi, ko ji naznani njeno odslovitev.«

»Pa zdaj?«

»Gospodična Lemetrova je od- šla. Žak plaka v sobi. Markiza je za- klenjena v svoji... Ivona pa blodi po dvorcu kakor grešna duša. Jaz sem čakala, da prideš ti. In zdaj, ko si tu — kaj je storiti?«

»Ah, najprej hočem popraviti krivico, ki sem jo povzročil nehoté. Takoj zdajle pojdem h gospodu Ro- ajanetu in z njegovo pomočjo in po- sredovanjem se približam tudi de- kllici. Ti glej, da potolažiš med tem Žaka. Saj težko ne bo, ako mu po- veš, kar ti je znano sedaj.«

»A potem... potem se razjari sam nase.«

»Vraga... In vendar bi bilo zlo, ako plane brez premisleka v kak nesnameten korak. Že vanj se mi

vidi, da stori kaj takšnega. Ah, te- žavnost položaja izvira baš iz te lu- beznosti.«

»Zdi se, Olivjé, da je ta ljubezen res globoko in vztrajno čuvstvo, ki se skoraj bojim njegove sile.«

»Pa je ne misli morda vzeti?«

»Neprestano govori o tem.«

»Vraga, vraga... Njej, osebno, pač ni ničesar reči. Prelestna je. De- kle, da si človek ne more misliti po- stenejšega in srčnejšega! Toda — gospodična Lemetrova... hči, kdo ve koga, vnukinja starega komedi- janta...«

»Vse to sem mu pravila tudi jaz.«

»Ah, kako zavozlana je istorija! Toda naposled... storimo najprej to, kar je najbolj nujno, ali ne? Ko izve Žak, kako je bil krivičen in okruten, začne oboževati iznova njo, ki jo ljubi še vedno, zakaj ljubezen se ustavlja tudi udarcem, kakršen je bil ta le. Umevno je, da bo prva pot, ki mu pride na um, prav ogromna in nepopravljiva neumnost...«

»Kako mu jo hočeš zabraniti?«

»S tem, da pridobim časa. Pu- stimo, da se izčrpa prva vihra nje- gove zbežnosti. Kadar ga obvestiš o vsem, povej mu tudi, da sem hotel storiti brez odloga vse korake, ki — upam — ne bodo brez uspeha... reci mu, da sem že na delu in da bi bila obžalovanja vredna neprevi- dnost, ako bi se hotel kaj vmešavati. Od njega da ne bi sprejel nihče ni- česar, neza ne bi poslušal nobeden,

jaz pa imam sredstva in poti, da do- bim posluha in morem prepričati ljudi, dopovedati jim, kar treba...«

To reši, je odšel grof d'Ormoa iskat Florestana, grofica Klara pa se je napotila naravnost k svojemu si- nu.

Čitatelj ve, da grof ni imel sre- če in ni našel starega režiserja do- ma.

Tudi pri »Sto Norostih« ga ni bilo.

Grof se je udal v neizogibnost in ga sklenil poiskati zvečer, med de- veto in deseto uro, ko pride tudi on sam od večerje.

Prav nezadovoljen nad to za- mudo se je vrnil v Rošegijski dvo- rec.

V Klarini sobi je našel Žaka vsega tresočega se tesnobe — Ža- ka, ki mu je planil burno nasproti:

»Kako je?«

»Ni ju doma; dobim ju še le zve- čer...«

Torej bo morala trpeti ves dan, nositi ves dan v svojem srcu ogor- čenje nad našim barbarstvom in našo nizkotnostjo... Oh, oče, kako sem nesrečen, kako me je sram! Ka- ko krut sem bil, kako podlo sem ravnal!...«

»Ne, Žak: kako si bil prevar- jen!«

»To ni izgovor! Ne bil bi smel verjeti. Moral bi se bil spomniti, da v teh očeh nisem videl nikoli dvojno- sti in laži... Oh, moral bi jo bil

ljubiti bolj. Moral bi bil čuvati svojo srečo, namesto, da sem jo pogazil v svoji brezumnosti! Tega ne pozabi nikoli, nikoli mi ne odpusti!...«

Grof se je nasmehnil in skomig- nil z ramami:

»Se nocoj bo vse urejeno, fant moj dragi. Obljubim ti.«

»Toda... je zamrmral bridkobno, »tega, da bi se vrnila, ne dosežeta nikoli...«

»Na to rajši ne misli, prijatelj moj. Od vsega, kar ji očita tvoja ba- bica, ostane samo vajn greh — od- pustljiv, to prizna, vam, v očeh vseh ostalih — toda neodpuščen v očeh markize. In nje ne prepričaš, nje ne pripraviš do tega, da bi popustila... Kot nepreviđna otroka sta se pač vkrcala za vožnjo v deželo ljubezni.

Marsikaj bi ti lahko rekel, kar bi se tikalo tega, in tudi ti bi mi odgovoril to in ono — saj imava vsak svoje misli in nazore. Ne izpremeniva jih drug drugemu — to vem; in do- kler si ti ne želiš mojih nasvetov, si ne nudim pravice, da bi ti jih dajal.

Toda, naj sledi karkoli, spraviš si dekle v tak položaj, da ji ni več mo- goče ostati tu, poleg tvoje babice, matere in sestre... Naša poslednja beseda ob slovesu bo morala biti paž- beseda brezmejnne hvaležnosti za ne- izmerno uslugo, ki nam jo je storila.

Ako pa hočeš nadaljevati svoje stike z njo, dragi Žak — v tej hiši jih ne moreš več. Ali ne razumeš tega?«

»Ah, kaj za to! Če mi da le upa- nje, da mi enkrat odpusti!«

Stajersko.

Stubalpska zverjad še vedno straši in mori. Sedaj se je pomaknila proti trgu Stainz in sicer v bližino vasi Ganus, koder vznemirja neprestano ljudi cele okolice. Pretečeni četrtki, v noči, je šel skozi eno tamonjših gošč, proti svojemu domu, neki mizar s svojo hčerko. Na mah slišita v goši skraj pota lomenje vej. Komaj sta obstala, žvigne mimo njiju kot strela v drugo goščo velika zver. Razločila pa sta samo, da je imela velikost bernhardinskega psa, ter nje rumenkasto se blesteče oči. Isto se je pripelo nekemu gospodu, tuju. Tudi delavci stajnske opekarne, so zver opazili že večkrat, vznemirja pa tudi že ljudi po vinogradih tako, da hodijo njih posestniki in delavci vedno le oboroženi na delo. Umljivo, da je vznemirjenje velikansko in splošno.

Gradec. (Rimsko grobišče.) V bližini »Weinzödrücke« so našli v gramozni jami posestnice Gagli dvoje grobišč, polni okostja ter dve glavi. Prva je od starejše moške, druga od mlajše moške osebe. Poleg skeletov so našli dobro ohranjeno skledico rdeče barve, čašico z ozkim stolom iz zelenega stekla in še več drobnarij druge vrste. O prvem moškem pravijo, da je bilo velik 1 m 80 cm. Kostni in ostale najdenine so prenesli v entični oddelček »Joanneum«. Ker ni bilo najdenega nič orožja, mislijo, da je to grobišče rimskih kolonov (kmetov). Profesor Hilber namerava stvar še nadalje izkopavati. Grbi so bili pol metra pod zemljo.

Zidan most. (Velika nesreča.) Dne 29. oktobra popoldne je moral sedar Tone Kolar pripeti nov transmijski jermen na transmijsko ploščo, ki je bila pritrjena v višini 5 m. Splezal je gori in pričel polagati jermenje čez ploščo, kar ga ta pograbila za jopič in zasule kakšnih 5 ali 6krat po zraku. Ko se je na to jopič odtrgal, je telebnil Kolar v globino koder je nezavestno obležal s težkimi notranjimi poškodbami. Odpeljali so ga v celjsko bolnico. Tuja krivda je izključena, ker je Kolar vedno imel slična opravila in torej vedel, da mora najprej ustaviti motor, kar pa navadno in tudi tokrat, ni storil.

Zavodna pri Šoštanju. (Samomor.) 23letna posestnica Marija Medved je imela deli časa sem razmerje s svojim 18letnim svakom. Pred par dnevi pa se je izpovedala svojemu možu, a bila od takrat zelo tiha in pobita. Dne 29. oktobra pa je nagloma umrla. Mislijo, da je iz žalosti in obupa vzela kakšen strup.

Velik volilni shod v Mestnem domu.

Včeraj ob pol 11. se je vršil v Mestnem domu sijajen volilni shod. Mestna dvorana je bila nabito polna občinstva, ravno tako tudi galerija.

Shod je otvoril državni poslanec g. dr. Ravnihar, ki je takoj podelil besede sklicatelju shoda, županu ljubljanskemu g. dr. Ivanu Tavčarju.

Dne 27. oktobra je bil v Unioinu shod Slovenske Ljudske Stranke, na katerem je govoril naš deželni glavar dr. Šusteršič o prihodnjih deželno-zbornskih volitvah. Pri tem je napadal ljubljansko mestno upravo. Nastopil je agitator S. L. S. Glavar je govoril o delu svoje stranke in je dal delo

nase, narodno napredne stranke med ušesca. Bil je kakor oni severni kmetovalec, ki je dal svojemu volu zelene naočnike in mu dal za krmo oblanice, da bi vol mislil, da je travo namesto oblanice. Deželni glavar je ravno tako dal svojim volilcem na nos naočnike, da bi njegovi volilci prebavljali njegove politične oblanice.

Na tem shodu je deželni glavar dejal o narodni napredni stranki, da jo je samo sumničenje, natočevanje in obrekovanje. Govoril je dalje o Ljubljani. Deželnega glavarja srce je vse preplavljeno od same ljubezni do Ljubljane. Prepričan sem, da g. deželni glavar ljubi Ljubljano s tako ljubeznijo, da bi jo najrajši pohrustal.

Deželni glavar je govoril o deželnih hidroelektričnih napravah in je omenjal, da je treba pri tem le korajže in da v tem odločuje korajža. Ne oporekam dež. glavarju korajže, ampak zelo se moti, če misli, da je pri takih stvareh potrebna samo korajža. Završnica je ponesrečena, a plačati se bo morala. Deželni denar pa je zaupan deželnemu glavarju. Te besede o korajži so samo puhle prazne fraze.

Deželni glavar se je dotaknil na shodu tudi mojega prijatelja Beliča, ki je skozinsko pošten in čist človek in kateremu ne more nihče ničesar niti v najmanjšem očitati. S tem je pokazal dr. Šusteršič, koliko se razume na tak.

Dr. Šusteršič je omenjal tudi mestno elektrarno ljubljansko in se je izrazil, da je slaba, da je popolnoma ponesrečena.

To je laž. Da je stvar ravno nasprotna izpričuje dejstvo, da je od l. 1898., ko se je mestna elektrarna ustanovila, ta zaslužila 1.929.252 K. Vnji je vsa uprava vzorna, vsi stroji so novi.

Z agrarskega stališča je napravila in napravi Ljubljana svojo dolžnost. Ker pa je Ljubljana kura, ki leže deželi zlata jaja, bi jo dr. Šusteršič rad dobil v svojo oblast. Rad bi dobil v svojo oblast mestno elektrarno. Dokler bom jaz ljubljanski župan, bom delal za to, da ne pride mestna elektrarna v roke deželnega odbora.

V zadnjem zasedanju deželnega zbora je prišla na vrsto tudi znana dr. Krekova afera. Ako je dr. Krek človek, ki uči katoliško moralo, mora tudi po nji živeti, kar pa dr. Krek ni delal. To dokazujejo znana pisma. Ako so ta pisma neresnična — dr. Krek naj to dokaže in mi mu bomo z veseljem popravili storjeno krivico. Ako pa dr. Krek ne spregovori besede in dokaže s tem, da so pisma resnična, potem je kandidatura dr. Kreka poluhjanje.

Če se zdi ta afera deželnemu glavarju veličastna, potem je razumljivo, da se mu zdi mestna uprava ničvredna.

Deželni glavar je rekel tudi v deželnem zboru, da je vedel, da so finance mestne občine ljubljanske slabe, da so pa tako slabe, to mu je povedal šele ljubljanski župan. To je govoril, ko je šlo za priklopite Šiške Ljubljani. S tem bi morala deliti Ljubljana dohodke s Spodnjo Šiško. Dr. Šusteršič pa je bil zato tako navdušen za priklopite Šiške k Ljubljani, da bi se mu s tem zmanjšalo število volilcev v njegovem zanj tako nevarnem volilnem okraju.

Ozrmo se na finance ljubljanske mestne občine. Ne more se trditi, da so dobre. Vzrok tega pa so njeni velikanski stroški, ki jih mora pokriti.

Samo obrtna soia, ki je potrebna ravno tako za mesto, kakor za deželo, daje tu že vzgled. Mestna občina je morala dajati pokriti vse stroške, dežela ni dala niti počenega groša.

Dež. glavar je omenjal prejšnjo 6% mestno doklado in je hvalil, kako so bile prej finance dobre. S to 6% doklado je deželni glavar v deželnem zboru samo koketiral.

Omeniti moram še puščico, ki jo je izprožil zadnji petkovi »Slovenec« in ki je šla do Gradca. V notici se pravi, da je bil okraden in ukraden mestni ubožni zaklad, da se je izvršila defraudacija. Pozivljam deželni odbor, naj izroči stvar kazenskemu sodišču, če se je namreč res izvršila defraudacija. Slo je za 12.000 K, ki so se prenesle iz mestnega ubožnega zaklada v ustanovni zaklad. To je tista defraudacija. Namen tega sumničenja pa je jasen: Da bi se dobil prepis knjige in da bi si dotičnik prikadel nekaj volilnih glasov, čim bi videl, kdo je dobil podporo iz zaklada. To je bil namen dopisna. Večna sramota takemu zavrženemu falotu!

Gospoda govornika so med njegovim govorom prekinjali viharji živio kliči in aplavzi. Ko je končal, ni bilo ploskanja konca.

Predsednik dr. Ravnihar je nato zaključil ta sijajni in pomembni shod s klicem: Živel naš ljubljanski župan, živel! Sledil mu je vihar aplavz in gromoviti živio kliči.

Dnevni pregled.

500letnica. 16. marec l. 1914. bo oni zgodovinski dan, ko se bo slavil jubilej, odkar je pred 5 stoletji zadnjič bila priznana slovenska samostojnost na gosposvetskem polju.

»Canadian Pacific« ne miruje, temveč nadaljuje svoje sleparije pod roko. Tako so te dni aretirali v Brnu na Moravskem dva Madžara, ki sta jo hotela popihati v Kanado. Neki agent jima je izvalil denar, kupil vstopnice do Brna, drugo pa pridržal zase. No, v Brnu jima je policija prestregla pot, in ju vtaknila pod ključ. To znova dokazuje, kaj se dogaja v naši državi kljub kontroli, s katero slepijo ljudi. Seveda, našim ljudem ni še segel glas o škandalu do ušes, in ko bi jim glavar fantov ponudil vstopnico, bi jo kupili, da dokažejo Kreku svojo hvaležnost...

Pašičev ekspozé v skupščini. Pod tem naslovom piše »Edinost« sledeče: »Čudna čustva morajo obhajati gospoda na Dunaju. Ministrski predsednik Pašič je imel v sredo pred polnoštevno zbrano skupščino svoj ekspozé o zunanje-političnem položaju Srbije, katerega ost je bila direktno naperjena proti Avstriji. Njegov govor je bil dolga vrsta obtožb in sivolas srbski starček je kar direktno kazal z govorniške tribune s prstom proti Ballhausplatzu na Dunaju, češ: mi smo storili vse, kar je bilo v naši moči, pokazali smo dobro voljo, da hočemo živeti z mogočim sosedom v kar najboljših odnosih, a zdí se nam, da imajo mero-dajni avstrijski državniki vsi eno in isto bolezen, ki je naravnost neozdravljiva. Prijetnega vtiska Pašičev ekspozé faktično na Dunaju ni mogel napraviti in menda Pašič sam nikdar ni mislil, da bo moral tako kmalu po svojem posetu na Dunaju kazati s prstom čez Donavo in to tako, da vidi in sliši vsa Evropa. Njegov govor je bil globoko zamišljen in vseskozi trezen, dobro zamiš-

ljen, a vendar tako preprost, da ga je razumel lahko vsakdo; brez vsakih diplomatičnih fraz in zavijanj. Delil je hvalo na desno in levo, Italijo, s katero je bila Srbija še pred izbruhom balkanske vojne v najintimnejših prijateljskih odnosih, je čisto enostavno ignoriral, kakor bi je sploh ne bilo v Evropi, gospodom na Dunaju pa je prav jasno in odkrito povedal, kar so že zdavnaj zasluži. Pašičev govor je bil kratkoma-lo izraz sedanjega mišljenja srbskega naroda, izraz sedanjega razpoloženja v Srbiji napram Avstriji. Pašič je mož izrednih diplomatičnih sposobnosti, najodličnejši državnik na Balkanu, silno oprezen in izbiren pri svojih izrazih in zato so ta očitavanja tem težja. Da je posegel tako daleč, kar se gotovo ne strinja z idejo srbsko-avstrijskega zblizanja, je moral imeti zato svoje tehtne razloge in kakor vse kaže, so njegove besede zadele prizadete v živo. Oficijozno dunajsko časopisje, ki je celo poldrugo leto nepretrgoma ustvarjalo umetno vojno razpoloženje avstrijskih narodov napram Srbiji, je pod težo silnih udarcev iz Belgrade popolnoma obmolnilo in ne najde niti besede za opravičbo neodkritega postopanja dunajske diplomacije proti Srbiji. A v molku je povedano več kakor vse.

Idijot v »Stimcah« »Suftenblat« ne more kapirati, kako je mogoče govoriti o enotnosti Jugoslovnanov od Triglava do Carigrada, pri tem se pa učiti srbo-hrvaščino. On najbrže tudi ne kapira, kako je mogoče biti Nemec in ne razumeti plattdeutsch, ali pa hochdeutsch. Idijot iz kazine ne kapira kako je mogoče biti Italijan in ne razumeti tržaškega narečja.

Johanca in klerikalne agitacije. V minulih dveh praznikih so klerikalci na svojih agitacijskih shodih se že prepričali, da so jo s svojo Johanco in njenimi vodiškimi sleparijami popolnoma zavozili. Ljudstvo je skrajno ogorčeno, da se upa duhovščina in klerikalci njegovo zaupljivost izrabljati tako, da mu dajejo piti več dni staro smrdljivo živalsko kri in Johancino vodo. Ljudstvo je ogorčeno, pravično in grozi, da bo klerikalcem in njihovim kandidatom pri volitvah pokazalo, da za nje ni mesta v deželnem zboru.

Kdo ima na vesti Johanco. Johanca v Vodicah je vodila ljudi za nos, ker so ji farovžji in razni cerkveni dostojanstveniki naročili, da mora ljudstvo pomeunjevati s čudeži. Johanca je bila slepo orodje onih, ki hočejo še zadnjo trohico človeške dostojnosti ubiti v našem ljudstvu. Prepričani smo, da bo prinesla razprava takšne stvari na dan, da bo moral državni pravdnik razširiti svoj tožbo čez celo vrsto duhovnikov.

Volilcem po deželi. V volilnih po deželi se je vzbudil velikanski odpor proti klerikalcem. Pravijo, da bodo rajši volili Johanco in Kamilo kakor kakšne Kreke. Opozorjamo volilce, da pokažejo svoj odpor proti klerikalnim svinjarijam na ta način, da volijo napredne kandidate. Le na ta način se da klerikalcem zasluženo plačilo.

Zamaknjena Lenčka. Ravno dvajset let je minulo, kar je umrl na Blokah pri Rakeku orjaški župnik Ivan Kaplenek. Mož je bil pravi tip Gorjenca in je služil v omenjeni fari dolgo vrsto let. Pri sebi je imel tri sestre Gornik, katere so bile doma z Gore nad Sodražico. Mica je bila dekla, Polona je bila kuharica in

Lenčka Gornik je bila pa svetnica. Ali kakor so jo splošno imenovali »ta zamaknjena Lenčka«. Te tri sestre so vam bile pri omenjenemu župniku mnogo let do njegove smrti. Po njegovi smrti so podedovale vse njegovo ogromno premoženje, katero je ljudstvo cenilo na 140.000 K. Dočim je dobil brat župnikov, kateri se je bil zadolžil, ko je župnika študiral, celih 400 kronc! Pa še tiste od omenjenih treh žensk kot darilo iz usmiljenja. Lenčka, ženska srednjih let in bolj suha, se je pa zamaknila vsako kvaterno nedeljo, na Sv. dan, Velikonočno, Binkoštno nedeljo in Sv. Telesa dan, vselej pa ob tretji uri zjutraj (neki gospod je imel skozi več let opravilo tam ter je Lenčko obiskal v zamaknjnosti, ko je bila ravno pri njej neka daljna sorodnica kneza Windischgrätzja). Kadar se je zamaknila, takrat je klečala na postelji s povzdignjeno glavo, z zaprtimi očmi in na kviško sklenjenimi rokami. Pod očmi je imela doli po lica dve progi strijene krvi, enako tudi na dlani vsake roke. Ko se je zbudila iz svoje zamaknjnosti, takrat je začela pripovedovati, da je govorila z Marijo in Jezusom. Splošno se je govorilo, da ona ve za vse grehe tistih oseb, katere so bile tačas prisotne. Dalje se je tudi govorilo, da Lenčka nikoli nič ne je, kar se pa ni izkazalo kot resnično. Gori imenovani gospod jo je nekoč dobil, ko je v prlični sobi ravno obirala bedro piščanca, ter pila pol litra vina. Zopet druga oseba jo je dobila, ko je jedla svinjsko meso s salato. Domačini so jo večkrat zalotili pri jedi. Takratni škof jo je imel 14 dni v Ljubljani, da se prepriča o resničnosti tega, ko pa je moč videl, da je to samo slepljenje ljudstva, je je takoj odsvolil. Ljudstvo je bilo tiste čase še veliko bolj zaslepljeno, kakor sedaj (akoravno je sedaj še močno) posebno pa še bogatejši sloji. Vi si ne morete niti misliti, koliko denarja so takrat ljudje Lenčki nanosili in kako ogromne svote so dohajale dnevno v farovž. To pa skozi več let, dokler niso Bločanje sami prišli na sled tej slepariji. Zamaknjena Lenčka pa ni rabila telečje krvi, kakor Johanca, ampak kurjo kri. Ob takih praznikih, kadar se je zamaknila, so vedno klali kokoši in njihovo kri so nastregli na krožnik. To je bila potem resnična kri trpljenja, ampak ne Lenčkinega, temveč kurje! Domačini so se samo norca delali iz te zamaknjnosti, zato pa jim ni bil potem več dovoljen vstop. Poklicane oblasti se takrat tudi niso ganile, temveč so to mirno trpele. Tudi takrat je trpela ženska Lenčka (zakaj pa ne možki!) kakor sedaj Johanca. Vse to pa pod duhovno patronanco in z njih vednostjo! Seveda take sleparije donajajo lepe dohodke, ljudstvo mora pa v čudeže verovati. Če pa istih ni, jih morajo pa kmečke babe delati po farovžih!!! Lenčka in njene sestre so se potem nastanile na Gori pri Sodražici. Lenčka je pred leti umrla. Kdor hoče pa o tem kaj več izvedeti, naj povpraša Bločane. Isti so tako sami trgovci, katere dobimo lahko na vsakem živinskem semnju. Oni bodo radi kaj o tem povedali.

Velik požar na Dunaju. Te dni je izbruhnil velik požar pri Splošni avstrijski električni družbi. Skupna škoda znaša en milijon kron. Vsed nastalega požarja je bil prerušen ves električni promet. Sele 31. oktobra ob treh zjutraj so mogli konsumenti rabiti električni tok.

BRANKO:

Albert Bassermann v igri »Kralj«.

Ne čudite se, gospod urednik, da hočem v teh vrsticah govoriti o umetnosti slavnega igralca, ko je igral v zelo navadnih igri in to še celo v Kinogledališču. Res je sicer, da se ta vrsta gledališč z vsakim dnevom umetniško dviga, tako da se dandanes že resno govori o tem, da bo kino uničil gledališče; toda tak kakoršen je kino dandanes, ne more umetniško izobraznemu človeku nuditi tega kar gledališče in to je zelo razumljivo. Interesanten je boj, ki ga bojujejo lastniki gledališč in igralca društva proti kinu. Izključujejo in ignorirajo se igralci, ki so šli svojo umetnost profanirati v kino. Toda to je brezuspešno, ker se na ta način vzgajajo na drugi strani kinoigralci, ki ne trpe lakote, pač pa izhajajo čestokrat boljše od onih. »Slavni« Max Linder bi ponudbo dvornega gledališča z velikimi hvaležnostmi odklonil, ker mu kino poleg večje slave donaja tudi večjo plačo — in to drži. Znanе so še fanske afere iz Berlina in Dunaja, ko je bil boj proti kinu zelo hud.

Toda Albert Bassermann čuti in misli zelo judovsko in ne živi samo svoji umetnosti ampak tudi od svoje umetnosti. Že njegov prvi film »Der Andere« (spisal dr. Lindau) je vzbudil silno senzacijo. Morda zato ker je vsak dunajski proletarec za par desetnic lahko od blizu gledal slavnega moža, gotovo bolj pa zato, ker v kinu večji svetlobni efekti mimiko obraza bolj precizno izražajo, kakor bi bilo to mogoče videti v prvih vrstah v gledališču. In ravno to, da je Bassermann brezprimeren mojster v mimiki in da je ta njegova mimika v kinu bolj razvidna, ravno to je vlekló v kino celo umetniške kroge, posebno pa igralce, ki se hodijo k njemu učiti. Mimika obraza, oči in ustnic je tako grandiozna in jasna, kakor nikjer drugje. Pa tudi sicer je kot igralec zanimiv, kajti ravno on je pravi revolucionar na odru, igra proti vsem pravilom in navadam, ne pripoznava nobene šole in se meni za občinstvo prav tako malo, kakor za kritike.

Igra »Kralj« (za kino sestavil R. Fischer, insceniral M. Mack) ni nič posebnega, toda Bassermannova umetnost je v njej tako zelo karakteristična, kakor v kakem Ibsenu.

Vsečina igre je vzeta iz igralskega življenja.

Nekemu igralcu umrje za jetiko žena, katero je blazno ljubil. Po par letih mu zboli za isto boleznijo njegova edina hčerka. Nekoč, ko bo oče zvečer v gledališču igral vlogo kralja, ga prosi hčerka, naj jo pelje seboj, da bo videla kako igra. On je radi boleznii ne pusti in odide v gledališče,

Tam ga sredi igre zapusti spomin, igralci ga opominjajo, občinstvo se zgraža. Njegovo oko pa je vprto v prostor med kulisami: tam stoji njegov na smrt bolni otrok, ki je skrival prišel v gledališče s pomočjo portirja in občuuje očetovo umetnost. S težavo doigra svojo vlogo, potem pa plane med kulise, pokrije napol oblečeno dete s svojim kraljevim plaščem in ga poljube. Toda otroka napade hud kašelj in umrje v očetovem naročju.

Kako je Al. Bassermann izražal čustva, s kako mimiko je karakteriziral, se sploh ne da povedati. Vendar bom za zgled opisal nekoliko prizorov.

Žena leži na smrt bolna. On prihaja izmučen iz gledališča, tiho odpira vrata, stopa po prstih, gre do postelje in tam gleda njen blede obraz. Odide zopet tiho k omari, sleče površnik in se vrne k postelji. Tam jo gleda mirno toda kakor bi imel slabo slutnjo jo hoče vzbuditi. Poljube jo, boža in kliče nalahko. Ona se ne zgane. Tu pa se spaci njegov obraz, v očeh mu zagori plamen. Potiplje ji roko, obraz, toda ne opazi nobenih znakov življenja več. Tedaj on čisto mirno, nekako trudno vstane, se zamisli, dvigne glavo, gleda v daljavo in išče nečesa. Stopi k oknu, — zunaj je lepa jasna noč, — se nasloni na okno in strmi pred se. Naenkrat pa se zgane njegovo telo, trese se, prsti na rokah se mu krčijo. v dveh korakih

je pri postelji, tam se zgrudi ob svoji mrtvi ženi in jo strastno poljube.

Krasen je prizor v gledališču. Dvorjani pričakujejo na kolenih kraljevega prihoda. Majestetično prihaja kralj s svojim spremstvom, se vsede na prestol, pregleduje prošnje in gleda strogo po dvorani. Naenkrat mu zastane pogled, listina mu pade iz rok, on gleda v prostor med kulisami. Naenkrat se obrne proti publiki, gleda topo po gledališču, v njegovih očeh se bere, da se je nekaj zgodilo, nekaj strašnega, nepričakovanega. Vsa kraljevska čast in dostojanstvo je izginilo iz njega, iz gub na njegovem obrazu se bere samo očetovska ljubezen in neizmerna skrb: tam med kulisami stoji njegovo bolno dete.

V kabinetu za odrom: oče zavija otroka, ga položi na divan. Ko ga napade kašelj, gleda oče kvišku in v njegovih očeh berete spomin: smrt žene. Njegov obraz je poln neizmernega strahu in skrbi. Ko pa se dete ne gane več, ga zavija v svoj dragoceni kraljevski plašč, poljube in objema ter obsloni nad njim. Prihaja gledališki zdravnik, in oče se ne gane, dokler mu dva moža ne vzameta trupla iz naročja ter ga odnese. On pa kleči še vedno pred divanom, kakor bi imel svoje dete v rokah, njegov obraz je čisto miren brez vsake mimike, oči gledajo kvišku, nekam daleč, a nepoznano. Vstopivši ravnatelj ga spomni, naj odide v kočijo, da se pelje z otro-

kom domov. Kakor da ga ni slišal, išče nečesa po sobi, potem se spomni, leno vstane ter odhaja trudno in teško brez vsake razburjenosti, le noge se mu nalahko tresejo.

Pred gledališčem. Na kočiji leži njegovo mrtvo dete, ob vratih stoji v špalirju soigralci in publika, da vidi slavnega igralca ter mu izrazi sočutje. Prihaja ravnatelj in vse kaže, da bo tudi on vsak čas tu. Na pragu se tedaj pokaže njegova postava v sijajni kraljevski obleki. Tam stoji nepremično, potem stopa počasi po stopnicah kakor kralj. Gleda pred se in ne vidi ljudi ter sploh ničesar okrog sebe. Mehanično stopi na cesto, silijo ga v kočijo ter odpenjajo plašč. Tam na kočiji zagleda bled obrazek. Tedaj se še le prepriča, da niso vse to sanje, ampak grozna resnica. Pogleda topo v daljavo in v tem njegovem pogledu ni luči in ognja, ampak nekaj mrzlega, trdega, ledenega, nekaj neizmerno obupanega. Te oči se ne solze, ta obraz se ne pači, toda vi še nistie takega blaznega obupa, toliko neizmerne žalosti kakor je v tem mirnem toplem obrazu, v teh velikih, ledenih očeh. Ta pogled ne gre samo do vaših oči, pretrese vam živce, suno vas v srce, vi jokate in skoro bi vas bilo sram, da ste jokali — v kinogledališču.

In hoc signo vinces!

Novo! V tem znamenju bodeš zmagal!
Ta slika ima tudi slovenske napise. **Novo!**

Predvajanje te velikanske zgodovinske zgodbe

od petka dne 7. do četrta 13. novembra

Velikanski cirkuški prizori. Izpreobitve h krščanstvu. Trpinčenje kristjanov. Cesar Konstantin sprejme krst. Prikazen sv. križ. Bitka pri Laksu Rubra. Angeli se prikažejo in strašijo poganke bojevnike. Cesar Konstantin porazi Maksencija. Solški mladini priporočljivo.

v Kino-IDEAL v Ljubljani

Predstava traja 2 uri. Vsak dan od 1-3, 3-5, 5-7, 7-9 in od 9-11.
7 dni! V nedeljo tudi ob pol 11. zjutraj.
Cene: K 1.90, 1.60, 1.30, 1, -60. **7 dni!**

Požar v palači nadvojvode Leopolda Salvatorja. V palači nadvojvode Leopolda Salvatorja na Dunaju je izbruhnil dne 31. oktobra ogenj, in sicer v stanovanju stotnika pl. Korvina. Ogenj je povzročil škode za več tisoč kron.

Veleizdajstva je bil obtožen neki H. Filak iz Gorice, ki pa živi v Italiji; od 18. septembra dalje je bil v preiskovalnem zaporu. Aretirali so ga bili v Cervinjanu; imel je pri sebi neke tiskovine, ki bi kazale na veleizdajstvo. Sedaj je puščen na svobodo.

Na svojo ljubico je streljal. Kakor se z Dunaja poroča, je dne 31. oktobra streljal 45letni inštalater Schöller na svojo 36letno ljubico Marijo Kutnyjevo. Sprožil je nanjo več strelcev in jo je smrtno nevarno ranil. Nato se je Schöller sam ustrelil. Kakor se je dognalo, je Schöller jako potraten živel in ko se je približal 1. novembra in bi moral plačati stanarino, si je vzel vsled obupa življenje. Zapušča štiri nepreskrbljene otroke.

Temen slučaj. Varnostne oblasti na Dunaju se pečajo te dni s slučajem, ki še ni popolnoma pojasnjen. 27letna Eleonora Höcker je napadla svojo bivšo gospodinjjo, uradniško soprogo Marijo Kopsovo in jo je skušala zadaviti. Kakor je policija dognala, gre tu za poskus roparskega umora. Höcker je imela baje že prej namen, svojo gospodinjjo umoriti in jo oropati za denar, ki ga je Kopsova pripravila za stanarino.

Grozen zločin. Iz Amerike je prišla vest, da so našli igralca na citre in pevca Ivana Riedla, edinega sina lastnika barvarne v Schönbaclu, na baltimorskem obrežju umorjenega in oropanega. Na sumu umora je nek Italijan, katerega so videli prejšnji dan. Onega Italijana so videli pri Riedlu tudi takrat, ko si je dal poslednji zmenjati večji denar. Da bi morilec obrnil od sebe sum, je vlek el svojo žrtve po izvršenem zločinu na železniški tir, kjer so našli nesrečnega moža vsega razmesarjenega. Povožila ga je potem še lokomotiva.

Dvoboj dveh sester. V gozdu, ne daleč od mesta Rige, sta imeli dve sestre dvoboj na samokrese. Ena izmed njih je bila na mestu mrtva, druga smrtno nevarno ranjena. Vzrok dvoboja je bil mlad mož, katerega sta obe sestre ljubili.

Strašna nevihta na maroškem obrežju. Od 29. oktobra vlada na maroškem obrežju v Afriki strašna nevihta. Morski stebri so razbili troje ladij, katerih mostovi je bilo skoraj vse rešeno. Le na neki grški ladiji, ki se je potopila, je utonilo osem mornarjev.

Nevesti so ukradli poročno obleko. Ana W. v Mistku na Češkem se je pripravljala k poroki. V ta namen si je napravila bala in tudi krasno poročno obleko si je napravila. Ravno ono noč pred poroko pa so vlomili v njeno stanovanje neznan tatovi, ki so ukradli nevesti ne le poročno obleko, ampak tudi več dragocenejših stvari bale. O tatovih ni ne duha ne sluha.

Nesrečna lubezen šestdesetletnega moža. Kakor se z Dunaja poroča, se je predvčerajšnjem popoldne obesil v stanovanju šestdesetletni delavec Henrik K. Dognalo se je, da je vzrok samomora nesrečna lubezen.

Preprečen atentat na vlak. Na železniški progi med Parizom in Lyonom bi se bil kmalu izvršil dne 31. oktobra atentat na ekspresni vlak. Na železniški progi so namreč našli bombo, ki pa so jo še pravčasno odstranili in tako preprečili grozno nesrečo.

Milijonarja so aretirali. Moskviškega milijonarja in lastnika več krasnih palač je policija te dni aretirala, ker je na sumu, da je zažgal svojo novo hišo. Tako je mislil priti do visoke zavarovalnine. Sedaj so Titova izpustili, ker je položil kavčijo 50.000 rubljev.

RAZNE ZANIMIVOSTI.

*** Poincarejevo stanovanje v Madridu.** Francoskemu predsedniku so bile v Madridu določene pri njegovem obisku krasne sobane v kraljevem gradu, kjer je prebivala infančka Izabela. Te sobane se začno s krasnim vestibulom, katerega krasni španski gobelin iz XVIII. stoletja in na katerem so vpodobljeni dogodki iz življenja Cira. V naslednji sobani so okrašene stene s tapiserijami iz iste dobe. V krasni sprejemni sobi počiva oko na celi vrsti kra-

snih falmskih tapiserij iz XVII. stoletja. Dragoceno staro pohištvo iz dobe Ludovika XIV. Ealino velika pisalna miza je napravljena v empirovem slogu; pri tej mizi je navadno delal Alfonz XII. Spalnica je v direktoirvem slogu. Okrašena je z modrim in rumenim svilenim blagom. Nebo nad spalnico je iz vezezin XVII. stoletja. Na stenah se lahko vidijo Jordanove slike. Za to sobano je soba za preoblačenje, kopeelj in obednica. Dalje sledijo prostori, ki so rezervirani za ministra zunanjih zadev in pa za gospode iz predsednikovega spremstva. Kot dar so Poincareju poklonili dragoceno staro toledsko bodalo in lovski nož iz toledskega jekla. Poincarejeva soproga je dobila srebrn krožnik, tudi staro toledsko delo.

*** Vzorec brez vrednosti.** Vsakemu je še dobro v spominu senzacija, ki jo je pred kratkim povzročila tatvina znanih perl v vrednosti treh milijonov frankov. Marsikdo pa se bo začudil, da je bila ta dragocena stvar oddana na pošti kot navadna priporočena pošiljatev. V praksi pa se skoro zdi, da je anonimna pošiljatev pri predmetih, ne navadnih dragocenih, najboljša zagotovilo, da se ne izgubi ali da jo kdo ne ukrade. Za primer pripoveduje »Rappel« svojim bralcem čudno storijo, ki se je godila svoj čas z demantom Cullinanom. Ta slučaj se je pripetil, kakor je znano približno pred osmimi leti. Takrat so sklenili Transvalčanje, da darujejo kralju Edvardu v zahvalo za ustavo največji demant, kar se jih je doslej našlo v Južni Afriki. »Cullinan«. Generalu Bothi je bila poverjena naloga, da poskrbi za odposiljatev dragocenega demanta. Da se odstrani priložnost vsakojake tatvine, je poslal Botha demant na Angleško po visokem transvalškem uradniku, katerega so spremljali štirje državni policaji; uradnik je nesel s seboj jekleno škrlinico, ki so jo varovali in čuvali podnevi in ponoči. Ta čudovita škrlinica pa je bila popolnoma prazna. Demant Cullinan so zavili v majhen zabojček in ga poslali za nekaj pencev po pošti kot vzorec brez vrednosti. In tako je tudi prišel, kamor je bil namenjen. Tako ni prišlo nobenemu tatui niti na misel, da se pošilja ta milijonski zaklad kot navaden vzorec brez vrednosti.

*** Koliko znaša Beblova zapuščina.** O tem govore in sodijo različno. Nasledniki njegovi pravijo, da je vse zapuščine okoli 1.700.000 frankov. Leta 1904. je Bebel podedoval od nekega bavarskega poročnika 800.000 mark od katerih je dobil sam 400.000. Bratu pokojnika je naklonil 132.000 mark, socialno-demokratski stranki 45.000, ubožnejšim rojakom in prijateljem pa 18.000; sodnih stroškov je bilo 28.000 mark, tako, da je navsezadnje ostalo njemu 182.000 mark. Vse drugo je prisluzilo sam s svojimi knjigami. Tako so doživele vse njegove publikacije nešteto izdaj, med katerimi omenjamo posebej »Ženo«, ki je bila natisnjena edeninpetdesetkrat. Veliki pokojnik se je spomnil tudi v svoji oporoki socialistične tiskovne družbe in ji volil v oporoki 10.000 mark.

Originalno maščevanje. V Monakovem je ostal dolžan umetnik slikarske akademije, svoji gospodinjji -stanodajalki, na mesečnini 40 pfenigov. Poslala mu je nato pismo iz javo, v kateri mu je sporočila, da mora zaostali dolg takoj poravnati, sicer mu odpove stanovanje. Slikarja je to zjezilo. Šel je v neko trgovino, in prosil, da izstavi pismo v izložbeno okno. Pred tirjativjo so ljudje trumoma obstajali in v kratkem je govorilo o osveti celo mesto. Obsebi umiljivo da je segel glas slednjič tudi do »upnice«. Ta se je takoj odpravila in kupila pismo za veliko svoto, da ne bo radi njenega početja med mesečani nikakršnega zgražanja več. Interesanten autograf je vzbudil povsod veliko šale in smeha.

Lastavice na St. Bernhardu. Nadvse čuden slučaj se je pripetil pretekli teden na St. Bernhardu. V snežnem metežu se je bližala od severa velika jata lastavic. Ko so videli menihi, kako jih žene veter na vse mogoče strani, so odprli okna in duri samostana. Obnemogli ptiči so trumoma prileteli in napolnili vse sobe in hodnike. Druge lastavice, ki se niso mogle rešiti, je zanesla burja tako daleč, da se niso mogle vrniti. Utrujene so zmrznile v naravi. Naslednjega jutra so odprli menihi vrata in ptiči so se podali na pot proti jugu.

*** Posebne ženitovanske šege.** Mlada in lepa nevesta v državi Pelšvanija se je morala na dan svoje

poroke sedemdesetkrat obrniti na plesu, ker imajo po stari šegi o onem kraju vsi gostje, ki plačajo en dolar, pravico z nevesto plesati. Ta posebna šega pa ni omejena samo na Ameriko, take in podobne navade so znane tudi v Bretaniji. Kdor hoče biti prisoten bretanskiemu ženitovanju in kdor se hoče udeležiti gostije in plesa, mora plačati tri franke. To je trdno nastaljena cena, katere ne smejo spremeniti niti gosti niti gostitelji. Revez plača tu ravno toliko kakor bogataš.

*** Dopoldanski obisk pri Lisztu.** Franc Liszt, slavni skladatelj je vstajal že ob štirih zjutraj in nekoč je dobil že v zgodnjih jutranjih urah čuden obisk. On sam pripoveduje o tem svojem učencu Lisotemu, katerega »Spomini na Liszta« so bili pred kratkim objavljeni v »Časopisu mednarodne godbene družbe«. Liszt pripoveduje: »Nekoč ob pol šestih zjutraj mi je povedal sluga, da me hočeta videti dve dami. Ker sem bil dobro razpoložen, sem ju sprejel kljub temu, da je bilo tako zgodaj zjutraj. Dve veliki, vitki Angležini sta vstopili. Vsaka je imela v roki Baedekerja. Reklj sta, da niju vlak odide že čez pol ure, da pa ne moreta zapustiti Weimarja, dokler ne vidita Liszta. Zahvalil sem se jima za njuno prijaznost. Ozrlj sta se druga na drugo in sta mi hoteli nekaj reči. »Kaj želite?« vprašal sem. — »Ah, mojster Liszt, radi bi, ko bi nama kaj zaigrali. Za naju bi bilo veliko veselje, ako bi vas slišali.« — »Zelo rad. Kaj pa želite?« Zopet sta se ozrlj druga na drugo in starejša se rekla: »To, kar najbolj igrate.« Nasmehnil sem se, sedel h klavirju in igral hromatično etudo od Moschelesa. Ko sem končal, sta obe pokimali z glavo in sta rekli enoglasno: »Dobro, zelo dobro. res dober igratelj!« Obiskovalki sta me že začeli dolgočasiti. Nenadoma sta izvlekli debel album in sta mi rekli: »Ali ne bi bili tako dobri, pa bi se podpisali v ta album?« To pa mi že ni bilo všeč: odklonil sem njuno prošnjo precej suho. Ne vem, kaj sta mislili, toda rekli sta mi: »Kakor se zdi, ste naju napak razumeli.« (To sta bili besedi, ki ju Liszt ni mogel prenesti.) Tu sem kriknil: »Jaz nikdar in ničesar ne razumem napak. Tukaj je okno in tam so vrata — izvolite najboljšo pot, da pridete ven.« Vstali sta tiho in sta odšli; smejal sem se pa še dolgo potem, ko sta izginili.

Ljubljana.

— **Vodiški čudeži izidejo v par aneh.** Naročniki z dežele naj prilože tudi 5 vin. za pošto.

— **Svoj deviški politični govor** je imel v soboto dr. Hacin. Tako gre pot od Save in Vesne, od svobode in prosvete v klerikalno inkvizicijo in mračništvo.

— **V soboto ob 12. dop.** je prišel dr. Šusteršič iz Skofije. Gotovo je bil pri škofi na posvetovanju.

— **Na pokopališču pri Sv. Križu** je pelo večeraj ob 4. uri pevsko društvo »Slavec«, ne pa »Ljub. zvon«, kar se nam je pomotoma poročalo.

— **Iz pisarne slovenskega gledališča.** Radi nepričakovane premembe zagrebškega repertoarja se more vprijeti A. Funtkova drama »Tekma« šele v petek, 7. t. m., ker gđ. Bogumila Vilharjeva, ki gostuje v ulogi Stane, prej ne more priti. — Za nedeljo, dne 9. t. m. se pripravljajo vlezabavna burka »Martin Smola«. Prihodnji teden se vprijeti Hermann Bahrovi »Otroci« in »Svet«, delo priznanega srbskega humorista in dramatika. Vodstvo je v dogovoru z upravo zagrebškega gledališča glede angaževanja talentirane mlade igralke gđ. Gjorgjevičeve, ki bi igrala pri nas uloge ljubavne stroke. Nadalje se vodijo dogovori z gospodičnima Waronigg in Sustar; prva je naivka, druga pa subretna igralka.

— **Združeno slovensko visokošolsko dijaštvo na Dunaju** priredi 12. novembra v veliki dvorani češkega hotela »Post« (I., Drachen-gasse 3) v korist »Podpornemu društvu za slovenske visokošolce na Dunaju« koncert, na katerem sodelujejo izbrane umetniške moči, in sicer virtuosinja na glasovirju g. Claire Fiedlerjeva, violinist g. Ivan Trost in konservatoristi g. Cirila Medvedova, g. Josip Rijavec in g. Anton Neffat. Prireditve, za katero je izšla iniciativa iz »Osrednjega vsedijaškega podporniškega odbora«, ki zastopa celokupno slovensko visokošolsko dijaštvo, se vrši pod pokroviteljstvom predsednika podpornega društva go-

spoda senatnega predsednika Ploja. Pričakovati je, da se bode dunajsko slovensko občinstvo z ozirom na umetniški užitek, za katerega jamčijo gori imenovane osebe, kakor tudi na doberdelen namen prireditve, z veseljem odzvalo našemu povabilu in pripomoglo dobri stvari do velikega gmotnega uspeha. To smemo upati tem bolj gotovo, ker uživa dijaštvo v vseh krogih našega dunajskega občinstva splošno najtoplejše simpatije, kar so pokazale druge enake prireditve v prejšnjih letih. Vzpored koncerta, s katerim je združen tudi plesni venček, pričakujemo pozneje. — Pripravljalni odbor.

— **Hrvatska opera v Ljubljani.** Kraljevsko deželno gledališče v Zagrebu priredi v torek in sredo svoje II. gostovanje na našem odru in prinese dve različni operi. V torek se poje Verdijeva »Traviata« po načinu dunajske dvorne opere, v fraku in modernih toaletah ter bodo imele naše dame priliko, diviti se krasnim toaletam znamenite hrvatske umetnice koloraturke gospe markize Strojzijeve, ki poje naslovno vlogo. Ljubljancem je ta izborna pevka v najlepšem spominu izza njenega gostovanja v operi »Rigoletto«. Prvič nastopi v Ljubljani lirski tenorist gospod Tadeus Lowczynski, pevec izredno lepega glasu, s katerim je imel na poljskih, ruskih in laških odrih velike uspehe. Zagrebška intendantica si more ohraniti tega umetnika le z nenavadnimi žrtvami. Lirsko baritonsko partijo starega Germonta poje g. Kondracki, bivši član naše opere, basistovski vloga pa gospod Tošo Lešić, basso-buffo. V torek se začne predstava ob 8. zvečer. Dirigira ravnatelj Nikola pl. Faller kot gost. — V sredo se poje Puccinijeva opera »Tosca« z gđ. Miro Koroščevo v naslovni vlogi. Gđ. Koroščevo, rodom Slovenka in po vzgoji Hrvatica, je bila prva pevka v Vratislavi, Pragi in je že četrto leto v Zagrebu ter za bodoče angažirana na veliko opero v Hamburgu; še letos pa bode pela v Bayreuthu, kjer sodelujejo pri Wagnerjevih svečanih predstavah le najzbranejši pevci svetovnih oper. Veliko vlogo Cavaradosija poje gospod tenorist Lowczynski, dramatično baritonsko partijo Scarpie pa junaški baritonist g. Marko Vušković. Vloge prvih oseb opere so torej zasedene vseskoz s prvostničmi umetniki. A tudi postranske vloge pojo izborni pevci: gg. Lešić, Strmac in Kondracki ter gđ. Lovrenčakova. Pri predstavah bo sodelovalo 34 članov orkestra. V sredo se začne predstava že ob pol osmih zvečer.

— **II. gostovanje hrvatske opere** nam prinese kar dve različni operi: »Tosca« Giacoma Puccinija in »Traviata« Giuseppea Verdija, torej glasbena umotvora dveh največjih italijanskih mojstrov in dveh genialnih skladateljev svetovnega slovesa. Kraljevsko zemaljsko kazališče nam misli podati cel ciklus najboljših in najslavnejših Verdijevih oper. Prva opera je bila »Trovatore«, zdaj nam poda »Traviata« s svojimi prvimi solisti. Znamenita koloraturka gospa markiza Maja Strojzijeva, ki je obenem tudi izborna igralka prekrasnih toalet, bode pela veliko vlogo Violetto; njen partner pa bode gospod Tadeusz Lowczynski, ki je že dve leti prvi lirski tenor zagrebške opere. Ima krasen, mil in izborni izšolan tenor najlažjih višin. Lowczynski je bil angaževan v Krakovu, Lvovu, Varšavi in Milanu ter ima, dasi še mlad, že velik repertoar. Brat je lanske prve pevke slovenske opere. Predstavo »Traviata« bo dirigiral k. g. Nikola pl. Faller, bivši ravnatelj zagrebške opere in intendant hrvaškega kazališta v Osijeku. V operi »Tosca« nastopi gđ. Miro Koroščevo, ki poje v Zagrebu že četrto leto prve dramatične partije; prej je bila član Narodnega divadla v Pragi in je za bodočo sezono angaževana kot prva pevka v Hamburgu. Še letos bode sodelovala kot solistka v Bayreuthu pri Wagnerjevih »Festspielh«. Vlogo Scarpie poje gospod Marko Vušković, ki je v tej partiji vzoren! V torek se poje »Traviata«. Začetek ob 8. zvečer. V sredo »Tosca«. Začetek ob pol 8. zvečer.

— **Družbi sc. Cirila in Metoda** je poslal g. Jos. Svigelj v Devinu 6 K 44 v, katere je darovala vesela družba pri g. Urdihu v Mavhinju ob priliki krsta Anice Urdihove. — V župni cerkvi trnovski v Ljubljani sta se poročila gđ. Mar. Jeronova in g. Mih. Lokar, C. M. družbo sta obdarila z 2 K 76 v. — Nabiralniki v

Trbovljah svedoče mesec za mesecom o narodni zavednosti in rodoljubni požrtvovalnosti naših rojakov v Trbovljah. Za mesec oktober se je nabralo 26 K 80 v in to pot je imel prvenstvo nabiralnik v gostilni Počivavškovi. Gospod Alojzij Pegan, notar v Idriji, je nakazal K 10 iz kazenske poravnave Vončina-Tušar. — Več kilogramov prav lepih odrezkov od smodk je poslal g. Vinc. Vesjak, krojaški mojster v Ptuj. Priznamo radi, da se je trudil več let, da je nabral toliko kosov tega blaga. Javljamo pa obenem tistim tobakarjem, ki kade iz pipe, da ima Ciril-Metodova družba naprodaj mnogo kilogramov odrezkov od smodk. Kadilci, ki so poskusili mešati te odrezke s tobakom, pravijo, da je to prav okusno kajenje. Na ponudbi je! — Vinogradnike in vinske kupce vabimo ponovno, da se spomnijo pri prodaji, oziroma pri nakupu vina, družbe sv. Cirila in Metoda s kakim prispevkom.

— **«In hoc signo vinces».** »Mit-tags-Ztg.« piše: H koncu se nagiba joča antika, čas sijajno nastopajočega krščanstva in one v raznimizir in blešču drobeče se nadkulture, vse to je predloženo mogočno in z zanosom teatralične sile. Vprizoritev nadkraljuje celo tehniško bravuro. Občudovati je marljivo predelanje prizorov, nič manj nego izredne težkoče, ki jih je bilo premagati. Ta umotvor se bode predvajal v Kino »Idealu« od petka 7. do četrta 13. t. m., vsak dan ob 1., 3., 5., 7., 9. dve uri predvajanja. Solški mladini priporočljivo.

Trst.

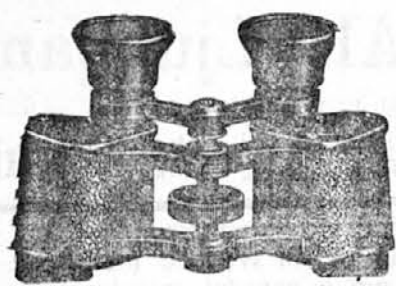
Grška kraljica v Trstu. Včera ob 9. uri zjutraj je dospela v Trst grška kraljica Olga. Prišla je z vlakom državne železnice naravnost iz Berlina. Z kraljico je bil tudi njen sin princ Pavel in hčerki princezini Helena in Orene. Razume se, da je prišlo s kraljico tudi mnogostevilno spremstvo. — Kraljica se ni mudila dolgo časa v našem mestu; s svojci in s spremstvom je odšla na grško kraljevo jacht »Amphitride«, ki je kmalu nato odplula proti Pireju (Grško).

Tržaška »Johanna« se ne počuti dobro v zaporu. Tržaška »Johanna« Antonija Pirjevec, ki je znana v Trstu pod imenom »Tunina Santa«, je bila kakor smo že poročali obsojena pred tukašnjim porotnim sodiščem na 4 leta ječe. V času, ko je bila še v preiskovalnem zaporu, se ji ni godilo slabo. Z denarjem svoje pokojnine si je privoščila marsikaj prioblačiti, hodila je in se je ta obstoja iz klobasic, kulanih jajc, gnujati, sira ali kaj podobnega. Tudi kake dobre kapljice si je privoščila. — Sedaj ni več. Poslužiti se mora navadnega »rižota«, ki pa ji, kakor smo izvedeli, ne gre posebno v slast. Razvadila se je bila preveč. Takrat je bila pač svetnica in čarodajka, sedaj pa je navadna kaznjena, zato se bo treba navaditi. Po njeni misli bodo tudi vsled tega kaznovani sodniki na sodni dan.

Iz bolnišnice sta prišla mornarja Buskolovič in Radovič, katere sta bila ranjena v ulici Punta del Torno od dvakratnega morilca Petra Rončevića, o katerem smo poročali pred par dnevi.

Dirkač Peter Müller. Poročali smo že o veliki nesreči, ki se je zgodila blizu Skofij (Milje) s tem, da je povozil avtomobil štiri najboljša tržaška dirkača. Največja nesreča je zadela najboljšega dirkača Mirerja. Avtomobil mu je strl lobanjo. — Müller je bil prepeljan z istim avtomobilom v tukašnji bolnišnici; nahajal se je v obupnem stanju. Zdravniki so izvršili težko operacijo, ki se je obnesla izbornu. Müllerju gre na bolje in danes že govori. Okreval bo popolnoma.

Od Sv. Jakoba v Trstu. Pri Sv. Jakobu imamo dve italijanski kavarni, ki sta vedno polni Slovencev — posebno pa ob sobotah in nedeljah. Zlasti eden izmed teh dveh kavarnarjev je velik italijanski nacionallec, goreč kamoraš. Žalostno je torej, da šentjakobski Slovenci take ljudi podpirajo. Vpoštevati pa moramo tudi ugovore. Marsikdo pravi, da ne gre rad v italijanske kavarne, toda kaj se hoče — pravijo — ko nimamo slovenske kavarne pri Sv. Jakobu; v Trst pa je pozno v noč, n. pr. popolnoma — tudi težko in sitno hoditi; pri vsem tem pa, n. pr. »umazane« delavce nima med »gospodo« v kavarni »Balkan« pravega razvedrila; šentjakobčani pa smo po veliki večini delavci. Pisec teh vrstic je že

K. JURMAN OPTIK IN SPECIALIST Selenburgova ulica

Optični zavod z električnim obratom. — Aparati, poljska kukala, daljnogledi.
Za prvovrstno tehniko se jamči. — Popravila se izvršujejo v lastni delavnici.

večkrat naletel na take ugovore. Zato se mu zdi potrebno poudariti potrebo slovenske kavarnarje pri Sv. Jakobu. Taka kavarna bi gotovo dobro uspevala, ker bi v njo zahajali vsi oni nešteti Slovenci, ki dandanes obiskujejo omenjeni italijanski kavarni. K temu številu pa lahko dodamo še one, ki v italijanske kavarne ne zahajajo, v slovensko pa bi šli. S tem korakom bi bil storjen zopet en napredek šentjakobskega Slovinstva — obenem pa bi bil zadan precejšen udarec tistim italijanskim kavararjem, ki živijo od Slovencev, katere namesto, da bi jim bili hvaležni, še zasramujejo. Kdaj se bomo spametili?

Strašen posel.

Ob rusko - poljski meji.

Na Poljskem ob meji proti ruskiemu Tomašovu leži vas Belče. Med Tomašovem in Belčem se je vršila najbrže dolgo let krvava obrt, kateremu se je prišlo šele v zadnjem času na sled. Ljudje so izginjali in niti ni vedel, kam so prešli.

Tihotapec Vadrycy.

Kraj med obema krajema, zaraščen z gozdi, je bil kraljestvo tihotapca Vadrycyja. Ni je bilo poti, ki bi Vadrycyju ne bila znana. Vedel je za prehode, ki niso bili in znani niti obmejnimi stražam. In to okolnost so uporabljali Rusi, ki so hoteli zapustiti svojo domovino in iti s trebuhom za kruhom.

Žid s Tomaševa.

Kot mnogo drugih je tudi žid s Tomaševa hotel poizkusiti svojo srečo v Ameriki. Ker pa ni imel potnega lista, je najel tihotapca Vadrycyja, ki naj bi ga prepeljal čez mejo, da ne bi padel v roke ruskih obmejnih uradov. O židu se je govorilo, da ima 200 rubljev pri sebi.

Noč. Umor.

Kakor so se domenili, tako se je zgodilo; v temni noči je prišel tihotapec Vadrycy po žida iz Tomaševa in ga odvedel čez mejo. Tudi na ušesa Vadrycyja je prišel glas, da ima žid 200 rubljev pri sebi.

Hodita in hodita: tihotapec Vadrycy in žid s Tomaševa. Ko sta prišla globoko v gozd, — je Vadrycy žida ubil, odsekal mu glavo, telo pa zakopal meter globoko v zemljo.

Kako je prišel umor na dan.

Žid je bil previden in ni vzel s seboj onih 200 rubljev, o katerih se je govorilo, temveč jih je spravil pri svojem svaku.

S svakom se je dogovoril, da mu pošlje z Belče sporočilo o srečnem prehodu čez mejo in da obenem pošlje tudi adresu, na katero naj mu svak pošlje dvesto rubljev, ki jih je pri njemu pustil. Ta svak je bil tudi za to določen, da plača tihotapcu Vadrycyju nagrado za prepeljavo čez mejo.

Poročila iz Belče seveda ni bilo. Ker pa Vadrycy ni našel pri umorjenem židu nobenega denarja, je hotel od njegovih sorodnikov izsiliti nagrado za to, da »ga je prepehjal čez mejo«. Zato ta je šel k svaku umorjenega. Toda to je zahteval od tihotapca dokaz, da je svojega varovanja v resnici prepeljal čez mejo.

Roparski prevodnik seveda ni imel nobenih dokazov — in ko so šli nanj z ostrejšimi vprašanji, se je začel zapletati v govorjenju. Prav čudno je govoril.

Sum raste. Pripovedovanje pastirja.

Ker je tihotapec tako čudno izpovedal, so začeli sumiti. Sum je bil od dne do dne večji, ker iz Belče ni bilo nobene vesti.

Zato je svak dal slediti po vseh gozdnih cestah (Tomaševa je od Belče 8 km.) Pri iskanju je prišel s svojimi ljudmi slučajno k nekemu pastir-

ju, ki je pripovedoval, da je bil zadnjič enkrat skrit za drevesom in videl, kako je neki mož moril žida, odsekal mu glavo in telo na mestu zakopal, nato nad krvavim mestom zakuril ogenj, da bi zbrisal sled krvi.

Po tem pripovedovanju je peljal pastir svaka in njegove ljudi na omenjeno mesto, kjer so v resnici izkopali židovo truplo brez glave.

Najnovejša telefonska in brzojavna poročila.

AVSTRO-OGRSKI IN ITALIJANSKI KORAK V ATENAH.

Atene, 2. novembra. Avstro-ogrski in italijanski poslanik sta napravila včeraj pri atenski vladi skupen korak, kjer sta opozorila na to, da se onemogočuje delo mednarodne komisije in da je prebivalstvo v svojem odporu proti komisiji podpirano od grške vlade. Avstro-Ogrska in Italija se čutita prisiljene dati svojim zastopnikom pri mednarodni komisiji takšne instrukcije, da se proglase vsi kraji, kjer se ovira komisijo, za albanske.

FERDINAND KOBURG NA DUNAJ IN V BERLIN.

Sofija, 2. novembra. Pogajanja za obisk bolgarskega Ferdinanda na Dunaj so končana. Ferdinand pride oficijelno na Dunaj in bo od cesarja sprejet. Potem odide v Berlin, kjer ga bo Viljem sprejel.

ČRNOGORSKI KRALJ V RIM.

Rim, 2. novembra. Drugo leto pride Nikola črnogorski k posvetitvi ortodoksne cerkve v Rim in bo sprejet od italijanskega kralja, svojega zeta.

BOLGAROM SEVE PAŠIČEV GOVOR NI VŠEČ.

Sofija, 2. novembra. Bolgare je Pašičev govor poparil. Bolgarski listi pišejo, da sedaj ni nobenega upanja za poravnavo.

GRKI IN TURKI.

Carigrad, 2. novembra. Po dokončanih pogajanjih pojde Venizelos v Carigrad.

NI POSEBNE POGODBE.

Sofija, 2. novembra. Bivši mirovni delegat bolgarski v Carigradu, Načević, ne veruje, da bi bil kakšen dodatek pridejan carigradski mirovni pogodbi.

ITALIJANSKE INTRIGE.

Belgrad, 2. novembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Nasproti demintiji italijanske vlade, češ, da ona ni fondirala v Atenah terena za ustanovitev protislovanskega bloka na Balkanu, v katerem bi bile Grčija, Albanija in Rumunija, v zvezi z Italijo in Avstro-Ogrsko, se v tukajšnjih dobro poučenih krogih z vsoto odločnostjo trdi, da je Italija faktično stavila ta predlog, ali je bila odklonjena, to pa iz več vzrokov. Grčija se pred vsem zaveda koristi, ki jih ima od zveze s Srbijo, z druge strani pa noče zapustiti Francije, katere zaslomba je sigurna in se pridružiti Italiji in Avstro-Ogrski, katerih zaščita bi bila za njo prav problematične vrednosti.

Italija ne nastopa proti Srbiji tako očitno kot Avstro-Ogrska, zato pa tem bolj intrigira na tihoma, kar je dobro znano srbski vladi in zato ni ministrski predsednik Pašič v svojem ekspezeju Italije niti omenil, ravnotako kot Avstro-Ogrske ne. Italijani so radi tega silno ozlovoljeni, ker so mislili, da srbska vlada ne bo zvedela za intrige njihove diplomacije in bo verovala sladkim besedam itali-

janskih diplomatov. Srbska vlada je pa zvedela za brezuspešne intrige italijanske diplomacije v Bukareštu in v Atenah in zato ne more biti niti govora več o kakem prijateljstvu med Srbijo in Italijo. Italijanska politika je protislovanska in zato je v bodoče izključena vsaka intimnost med Srbijo in njo.

SRBIJA IN BOLGARSKA.

Belgrad, 2. novembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Vest, ki jih razširjajo po evropskem časopisu z Dunaja o nekih dozevniških konfliktih med Srbi in Grki, so popolnoma izmišljene, razširjajo jih pa z Dunaja s prozorno tendenco, svojega namena pa ne dosežejo, srbsko-grškega prijateljstva ne skaliijo.

SRBSKO-GRŠKI »KONFLIKT«.

Belgrad, 2. novembra. (Izvirno brzojavno poročilo »Dnevu«.) Vesti, ki jih razširjajo po evropskem časopisu z Dunaja o nekih dozevniških konfliktih med Srbi in Grki, so popolnoma izmišljene, razširjajo jih pa z Dunaja s prozorno tendenco, svojega namena pa ne dosežejo, srbsko-grškega prijateljstva ne skaliijo.

Odgovorni urednik Radivoj Korene. Last in tisk »Učiteljske Tiskarne«.

Mali oglasi.

Beseda 5 vinarjev. Najmanjši znesek 50 vinarjev. Pisnim vprašanjem je priložiti znamko 20 vinarjev. — Pri malih oglaših ni nič popusta in se plačujejo vnaprej; zunanji inserenti v znamkah. Zaključek malih oglasov ob 6. uri zvečer.

Išče se zdravniški sluga z vstopom 15. novembra ali pozneje. Mlajši, vojašine prosti reflektanti dobrega vedenja imajo prednost. Naslov v »Prvi anončni pisarni«. 1063-2

Samotok, rdeče desertno vino s Pelješca, Pol litra 46 v. 5 l z dostavo K 4.60, v sodih ceneje. M. Žerjav, Strelška ulica 32. Ljubljana. 1022-8

Odda se lepa nemebljena soba s posebnim uhom, na solčno stran. Izve se v »Prvi anončni pisarni«. 1066-2

Gostilna pri

„Veselem štajercu“

se radi odpotovanja takoj odda. Trst, via Belvedere štev. 37.

L. MIKUSCH

Ljubljana, Mestni trg 15

prilporeča svojo veliko izber

dežnikov in solnčnikov.

Popravila se izvršujejo točno in solidno.

Slovenci! Spominjajte se naše prekoristne Ciril in Metodove šolske družbe!

Rodbine Soss, Jare, dr. Hudelist in Sedlar nananjajo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem tužno vest, da je naša iskreno ljubljena mati, tašca, stara mati in prastara mati, gospa

Marija Soss roj. Schön

zasebnica

danes 1. novembra ob pol 6. uri popoldne, po dolgi mučni bolezni, previdena s sv. zakramenti, v 94. letu blago v Gospodu preminila.

Pogreb blage pokojnice se vrši v ponedeljek, dne 3. novembra ob 3. popoldne iz hiše žalosti Mestni trg 19 na pokopališče k sv. Krištofu v rodbinsko rakev. Sv. maše zadušnice se bodo brale v stolni cerkvi.

V Ljubljani, 1. novembra 1913.

Čitajte v Vašo lastno korist!

V današnjih težavnih razmerah zamorete obogateti le s srečko! Turška srečka je v to svrhu prva in najpriporočljivejša srečka, ker ima šest žrebanj vsako leto, ker znašajo glavni dobitki vsako leto 400.000, 400.000, 400.000, 200.000, 200.000 in 200.000 zlatih frankov, ker vsaka srečka mora zadeti najmanj 400 frankov, ker je tedaj zanjo izdan denar varno naložen kot v hranilnici, ker igra še dolgo vrsto let in obdrži kupec po izplačilu kupnine trajno igralno pravico brez vsakega nadaljnjega vplačevanja, ker znaša mesečni obrok samo 4 krome 75 vinarjev, in ker zadobi kupec že po vplačilu prvega obroka izključno igralno pravico.

Pozor! Prihodnje žrebanje se vrši 1. dec. 1913.

1 turška srečka in 1 srečka italijanskega rdečega križa z 10 žrebanji vsako leto na mesečne obroke po samo 6 krom.

Natančnejša pojasnila pošlje vsakomur brezplačno

Ceške industrijske banke glavno zastopstvo v Ljubljani 2.

Sprejmejo se provizijski zastopniki pod ugodnimi pogoji.

Več tisoč

pletenih jopic v vseh barvah, posebno sivih, poprej K 16.—, sedaj K 8.—.

Moških klobukov

vsakovrstnih fason, poprej K 6.—, sedaj K 3.—.

Klobukov za dečke

poprej K 4.—, sedaj K 2.—.

Klobukov za otroke

poprej K 2.—, sedaj K 1.—.

Največja izbira dežnih plaščev

za dame in gospode

poprej K 20.—, 30.—, sedaj K 14.—.

Zaradi ogromne zaloge zimske konfekcije oddajam blago za polovično ceno.

Angleško skladišče oblek

O. Bernatovič, Ljubljana, Mestni trg 5.-6.

Modistinja

MINKA HORVAT

Ljubljana, Stari trg št. 21.

Priporoča svojo veliko zalogo damskih in otroških klobukov, športnih čepic in vseh potrebščin za modistke.

Popravila se točno in najcenejše izvrše.

Čipkasto blago, čipke, uložki, vezenja,

svila, posamentirja, gumbi, zaboti in vse druge modne potrebščine za dame v obilni izbiri in dobrega okusa v

modni trgovini za dame

P. Magdić, Ljubljana, nasproti glavne pošte.